Praha, 24. července 1968

Heleďte se, fígury, proč nepíšete?

Já tady – jsa informován – prožívám drama, o němž se ještě zdaleka nedá s jistotou prohlásit, že to není tragedie – a vy nic. Dokonce ani to mi nenapíšete, že chcete nějaké peníze; a proto Vám žádné neposílám a taky nepošlu. Kdyby Vám snad finance nevyšly, půjčte si a já to pak hned pošlu (Honzovi).

Nejabsurdnější myšlenka: my teď jedeme do NDR. Většího nesmyslu se opravdu nebylo možno dopustit. A mně se ke všemu dělá ječné zrno na pravém oku.

Dostal jsem z Uppsaly obálku s dvěma dvojčísly časopisu RCDA (Religion in Communist Dominated Countries), vycházejícího v New Yorku (vydává National Council of Churches); v dubnovém dvojčísle si tam otiskly překlad mého článku v Kost. jiskrách (z března)[1], a ovšem i jiné věci (Rudolfa, Tomáška, Trojana atd.). Managing Editor je Blahoslav S. Hrubý. – Včera jsem se setkal (na jeho telefonickou žádost) s profesorem politických věd dr. Kenneth L. Maxvellem, který se na své studijní cestě Východní Evropou stavil na několik dní také v Praze (nakonec) a chtěl mluvit mj. také se mnou. Přišel s doporučením Charlie Westa a B. Hrubého; byl rovněž v Uppsale.

Včera jsem dost náhodou potkal Kostrouna; zeptal jsem se, jak se cítí a jaká je vůbec situace[2]; zatvářil se optimisticky a prohlásil, že to bude dobrý. Pak jsem potkal Patočku; mluví, jen to tisknout (nejlíp v Literárkách). Považuje pouhou možnost udržet daný stav, vydržet sovětský nápor za téměř nepravděpodobnou; a přece nevydržet by znamenalo katastrofu, jakou jsme ještě nezažili (kostičky bychom prý sbírali vůkol). Podaří-li se však náš pokus, je to naděje pro celý svět. Víc než jindy jsme se stali centrem světového dění: jediná relevantní myšlenka dneška se rodí právě u nás – socialismus, který nelže. Opět jednou ve světě o něco jde. Ale měl by to prý někdo výrazně, naléhavě říci, aby si to všichni u nás dost uvědomili.

Musím říci, že to na mne všechno doléhá nějak víc, než je zdrávo. Ani ne tak na rovině plného vědomí; plné vědomí mám dost pod kontrolou. Ale usínání a probouzení je plné starostí až děsů. Před několika dny jsem se probudil hlukem těžkých motorů a vyletěl jsem rozespalý na balkón v předtuše, že si to po Francouzské šinou tanky. Byla to menší kolona těžkých souprav s panely. – Špatně se mi pracuje.

Jaspers už šel taky do tisku. Dr Navrátil zuří, že Útěcha nevyjde v jeho redakci a s jeho doslovem. Robinson napsal, že si rád vybere honorář v korunách a pobude za to tady v Československu. Patočka v nejbližších týdnech dodá rukopis své knížky pro VÁHY do Mladé fronty. Celkem to jde pěkně. (Formánková napsala o edici do Nových knih – jistě to Honza četl, vypůjč si to) V nedělní Lidodemo byl Flossův článek o Kroměříži, ve středu předtím v Katolických novinách podobně od Honzy Sokola. Hořejší pan farář to jistě bude mít.

A kdy tedy přijedete? (Z Pedagog. knihovny napsali, že se těší na vrácení knih.)

Zdar. Váš táta

Láďa

(P.S. - po straně připsáno rukou :)

---

[1] v původním textu “jak vůbec situace”

[2] Jde o článek Demokratizace a křesťané. In: *Religion in Communist Dominated Areas*, New York: Dept. of International Affairs, National Council o, 1968, č. 7–8, str. 63–65.

Hanka pojede do Berlína s námi – už to víte?

[Psáno na stroji, posláno z Prahy do Prosetína. Asi týden poté jsme odjeli (všichni, všech šest) do Drübecku v Harzu (NDR); vraceli jsme se po třech týdnech tu noc, kdy jsme byli přepadeni a okupováni. - pozn. aut.]